

GRUNDLAGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 1/2007 rd

Vilande förslag till lag om ändring av 35 och 90 § i Finlands grundlag och vissa lagar och författningar som har samband med den (RP 71/2006 rd, TKF 2/2006 rd, GrUB 10/2006 rd)

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 april 2007 ett förslag till lag om ändring av 35 och 90 § i Finlands grundlag och vissa lagar och författningar som har samband med den, som lämnades vilande vid riksmötet 2006, (VLF 2/2007 rd, RP 71/2006 rd, TKF 2/2006 rd) till grundlagsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Tuula Majuri, justitieministeriet
- riksdagens biträdande generalsekreterare Jarmo Vuorinen, riksdagens kansli
- professor Mikael Hidén.

VILANDE LAGFÖRSLAG

De föreslagna ändringarna i grundlagen syftar primärt till att stärka den parlamentariska kontrollen av statsfinanserna. Detta sker genom att riksdagen får ett nytt revisionsutskott som övertar de övervakningsuppgifter som hittills hört till statsrevisorerna och finansutskottets förvaltnings- och granskningsdelegation. Förslaget innebär att statsrevisorerna och statsrevisorernas kansli dras in.

Efter att ha godkänt förslaget till ändring av grundlagen att vila gjorde riksdagen detsamma i

fråga om förslagen i proposition RP 71/2006 till ändring av en rad vanliga till reformen anknytande lagar samt i fråga om förslagen i talmanskonferensens förslag TKF 2/2006 rd till ändring av riksdagens arbetsordning och lagen om riksdagens tjänstemän, upphävande av instruktionen för statsrevisorerna och ändring av 5 § i instruktionen för riksdagsbiblioteket och av riksdagens räkenskapsstadaga.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt. Grundlagsutskottet lämnade riksmötet

2006 ett betänkande, GrUB 10/2006 rd, där det motiverade varför de vilande lag- och författningsändringarna bör godkännas. Utskottet vid-

GrUB 1/2007 rd — VLF 2/2007 rd

håller skälen till att ändringarna godkänns, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Utskottet påpekade i sitt tidigare betänkande att revisionsutskottets behörighetsområde är så vidsträckt att det nya utskottet kan komma att konfronteras med ärenden som i övrigt hör till något annat fackutskott i riksdagen (GrUB 10/2006 rd, s. 4/II). Det är därför skäl att revisionsutskottet i sin verksamhet, också med hänsyn till behovet av ett konsekvent beslutsfattande i riksdagen, fäster särskilt avseende vid de övriga fackutskottens arbete och arbetsfördelningen mellan utskotten i synnerhet när det överväger att på eget initiativ ta upp ett ärende. Utskottet bör på lämplig sätt hålla kontakt med berörda fackutskott när det behandlar olika frågor (GrUB 10/2006 rd, s. 4/II).

Grundlagsutskottet ska enligt 74 § i grundlagen ge utlåtanden om grundlagsenligheten i fråga om lagförslag och andra ärenden som föreläggs utskottet samt deras förhållande till internationella fördrag om mänskliga rättigheter. I 38 § 2 mom. i riksdagens arbetsordning föreskrivs det att andra utskott ska begära utlåtande av grundlagsutskottet om det i fråga om ett lagförslag eller något annat ärende som respektive utskott behandlar råder oklarhet om lagförslaget eller ärendets grundlagsenlighet eller förhållande till fördrag om de mänskliga rättigheterna. Av grundlagen och bestämmelserna i riksdagens arbetsordning följer att det inte ingår i revisionsutskottets uppgifter eller behörighet att ta ställning till om ett ärende som det behandlar är grundlagsenligt eller hur det förhåller sig till fördrag om mänskliga rättigheter.

Ändring av lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar. Under riksmötet 2006 godkände riksdagen också lagförslag 11 i den ovannämnda propositionen att vila. Förslaget gällde en ändring av 2 § i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättning (RSv 202/2006 rd, PR 125/2006 rd). Senare under samma riksmöte antog riksdagen en lag om ändring av samma paragraf utifrån en annan proposition (RP 254/2006 rd, RSv 286/2006 rd), som stadfästes att gälla från den 1 juli 2007 (FörfS

347/2007). Till följd av denna ändring nämns Folkpensionsanstalten inte längre i 2 § 2 mom. Lagen om samarbete inom företag (FörfS 334/2007) som antogs i samma sammanhang och som även den träder i kraft den 1 juli 2007 tillämpas följaktligen också i Folkpensionsanstalten (se RP 254/2006 rd, s. 92/II och 4 § 1 mom. i lagen om samarbete inom företag). Eftersom Folkpensionsanstalten finns med i den nu aktuella vilande ändringslagen brister det i överensstämmelse mellan denna och den lagstiftning som gäller fr.o.m. den 1 juli 2007.

Ett lagförslag som lämnats vilande ska enligt 73 § 1 mom. i grundlagen godkännas "med oförändrat innehåll" under det första riksmötet efter följande riksdagsval. Avsikten med bestämmelsen är att möjliggöra tekniska justeringar och uppdatering av föråldrade hänvisningar och ikraftträdandebestämmelser (RP 1/1998 rd, s. 124/II). En bestämmelse med samma innehåll om ramarna för riksdagens möjligheter att göra ändringar skrevs ursprungligen in i grundlagen 1987. Grundlagsutskottet höll då för att uttrycket "med oförändrat sakinnehåll" bör tolkas mycket snävt och att ändring kan komma i fråga endast då det är ostridigt att ändringarna inte kan ha någon som helst inverkan på lagförslaget innehåll (GrUB 12/1986 rd, s. 2/II). Samma principer bör enligt utskottet tillämpas även på lagförslag av det nu aktuella slaget som lämnats tekniskt vilande.

Att ändra den föreliggande ändringslagen så att den motsvarar den ändringslag gällande samma lagrum som riksdagen antagit senare och som blivit stadfäst med ikraftträdandedatum är enligt utskottets mening inte oförenligt med grundlagens restriktioner visavi riksdagens möjligheter att ändra en vilande lag. Sakinnehållet i det nu aktuella lagförslaget hänger i allt väsentligt samman med den indragning av statsrevisorerna som sker genom en ändring av grundlagen och med att statsrevisorerna inte längre behöver nämnas i lag. Strykningen av Folkpensionsanstalten ur lagförslaget utgör här en av andra ändringar påkallad teknisk justering. Utskottet har ändrat lagförslaget genom att stryka passusen om Folkpensionsanstalten.

Utskottet har av lagstiftningstekniska skäl sett över ingressen så att där anges att ändringarna gäller 2 § 2 mom. i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar sådant det lyder i den lag som träder i kraft den 1 juli 2007 (FörfS 347/2007).

Ikraftträdande. Med tanke på de praktiska arrangemangen av riksdagsarbetet bör ändringen av grundlagen samt de lagar som direkt gäller revisionsutskottet och indragningen av statsrevisorerna (lagförslag 1—7 och 10 i den ursprungliga propositionen) sättas i kraft den 1 juni 2007. Lagarna om statsrevisorerna kansli (lagförslag 8, 9 och 12 i den ursprungliga propositionen och författningsförslag 2 i talmanskonferensens förslag) däremot bör av budgettekniska skäl träda i kraft den 1 juli 2007. Lagen om ändring av 2 § i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk

och inrättningar (lagförslag 11 i den ursprungliga propositionen) bör antas med ikraftträdandedatum tidigast den 2 juli 2007 för att ändringarna på ovannämnt sätt ska gälla den lag som träder i kraft den 1 juli 2007.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovens anförda föreslår grundlagsutskottet

att förslagen till lagar och författningar godkänns utan ändring men förslaget till lag om ändring av 2 § i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (lagförslag 11 i propositionen) med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av 2 § i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 1 juli 1988 om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 347/2007, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

verk eller i Finlands Bank (*utesl.*). Bestämmelserna i 15 a § tillämpas inte på republikens presidents verksamhet.

Lagen tillämpas varken i riksdagens kansli, republikens presidents kansli eller riksdagens justitieombudsmans kansli, i statens revisions-

Denna lag träder i kraft den

20 .

GrUB 1/2007 rd — VLF 2/2007 rd

Helsingfors den 4 maj 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Heli Paasio /sd
medl. Ulla Karvo /saml
Elsi Katainen /cent
Esko Kiviranta /cent
Kari Kärkkäinen /kd

Elisabeth Naucélér /sv
Mikaela Nylander /sv
Veijo Puhjo /vänst
Tapani Tölli /cent
ers. Sampsa Kataja /saml
Johanna Ojala-Niemelä /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Sami Manninen.